

Provincia Neapolitana.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66816](#)

PROVINCIA³³
NEAPOLITANA.

 Omtinet Neapolitana Prouincia locis septē socios ducētos ac triginta quatuor. In Domo Professa Neapolitana duodequinquaginta. In Collegio quinque & octoginta. In Nolano duos & quadraginta. In Catacensi nouemdeci. In Aletino unum & viginti. In Cirinolano quinque. In Bariensi quattuordecim. Societate recepti sunt sere quindecim. quattuor autem in domino quieuerūt.

DOMVS PROFESSA ET
Collegium Neapolitanum,

D Omus hec quamquam non habet illa quidē multa præcipua, quæ memoriæ mandari possint, tamen ut in ea vrbe est, quæ ciuium multitudine nullis Vrbibus est inferior; ita ipsa siue vberitate frugum siue bene merendi facultate ceteris domibus nihil cedit. Expiantium peccata tantus fuit hoc anno concursus, ut qui viuieræ vitæ maculas confessione eluerint, cētum amplius numerati sint. Institutum est præterea principum ciuium sodalitium, quorum munus est frequenter tum valetudinaria publica interniscre tum salutaria Ecclesiæ sacramenta percipere; quotidieq. sub vesperam tradita sibi à nostris meditationis cuiusdam capita, cui postridie vacent, accurate suscipiunt:

piunt: ut plane sperandum sit, si his principijs reliqui
consentiat fore ut instituti operis fructus confest. I-
sus est in vicinum oppidum Sacerdos unus, a quo cum
alia in hominum salutem gesta sunt, tum centum am-
plius controversiae sedatae. In his Filius qui parentem
contumeliose pulsarat, nudato capite, sine pallio, ri-
vinctis a tergo manibus, obligatis q. fune cervicibus,
tanta vi lacrimarum tanta doloris significacione ad pa-
rentis genua prostratus veniam sceleris postulauit, vi-
tum eumdem prope fletum Episcopum, & eos qui circu-
stabant adduxerit.

Huius collegij socij tum ceteris Societatis instru-
ptis, tum spiritualibus exercitiis mirum est quan-
to fuerint proximis adiumento. Nobiles aliquot gra-
fatores, quorum aliqui quindecim ipsos annos ferarū
more per occultas sylvuarum latebras vagabantur, &
subinde prodeentes e latebris, ut inimicorum sangu-
inem hauiarent, familiis uniuersis exitium afferebant;
tandem fide publica accepta in nostrum Collegium se
recepérunt: ibi nostris meditationibus exercitati reo-
gitarunt Deo omnes annos suos in amaritudine ani-
mæ suæ, ut quæ flagitia voluntaria confessione paten-
tissent, ea benignus Deus obliuione sempiterna obrue-
ret. A prima luce ad tenebras partim in aliqua di-
narum rerum meditatione partim pijs cum fratribus,
patribusq. colloquij perseuerabant, spectaculū Deo,
& angelis sane gratum, quod tum diuinas bonitatis
Dei, tum Societatis nostræ curam in proximorū qua-
renda salute perfecte representabat: in ijs enim unus
propter effrenatam audaciam, & immania facinorum

110-

monstra toto hoc regno celeberrimus ceterum amplius
cades suis ipse manibus perpetrarat. Sunt et manci-
pia seruique ad Fidem eruditii nonnunquam. in his
Turca, qui ob eam causam aiebat se à Mahometica
superstitione ad Christiana sacra conuersum; quod cù
sibi grauiter agrotani Christianus homo, cui vix de-
facie notus erat, quæ necessaria essent ad victimum sup-
peditasset; venit in mentem Christianorum legem, quæ
in quemlibet officia charitatis imperat, ceteris legi-
bus oportere præstare. E sodalitate Deiparæ, Virgi-
nis, quæ è natu grandioribus constat, non minores in-
terdum fructus tulumus, quam ex ipsa nostra Societa-
te. A multis cancer inuisitur, nec solum vincis cor-
poribus, sed etiam animis subuenitur. Tam multi ad
exsoluenda peccatorum vincla püs sodalium collocu-
tionibus excitati sunt, vt cum per sacerdotum penu-
riam tot audiri non possent, Archiepiscopi iussu singu-
le religiosorum familie Sacerdotum auxiliâ supple-
rint. Ne illud quidem ad declarandos huius sodalitij
progressus prætereundum est. Vnus e sodalibus Sacer-
dos cum accepisset fratrem ab inimicis occisum esse,
nullo perturbati animi motu prodito, postridie sacrifi-
cavit; nec modo fraternalm cedem sibi ipse non vici-
scendam, sed parentes etiam ab ea cogitatione reuo-
candos existimauit: d quibus cum per litteras veniam
inimicis impetrare non posset, eo consilio discessit in
pariam, vt eorum animos sua præsentia delinitos ab
victisci studio retraheret. Vnus et viginti varia
sunt Religiosorum instituta complexi; quorum præcla-
rus euentus facit, vt huius sodalitatis fructibus faci-

les ad Religionem quamlibet aditus pateant . In Mi-
nore sodalitio pari cursu contenditur ad virtutem
præter alios, qui in alios Religiosorum ordines tran-
sierunt, in nostrum ingressi sunt octo . In his adoles-
centi loco natus, præclaris naturæ donis instruc-
tus, cui quidem magno stetit societas . nam cum eius de so-
cietate consilium rescisset Pater, furore percitus &
pugnis eum verberibusque contundens; Moriere fla-
gris, inquit, priusquam abeas. At ille . Non mihi erit
India aut Anglia martyrii causa peragrandia , si pa-
ternis manibus interficiar . cum animaduerteret pa-
rens nihil se asperitate proficere, ad lacrimas, blandi-
tiasq. deflexit . ne hæ quidem firmum animum abduc-
re ab instituto possunt . redditur ad acerbitatem, redi-
tur ad minas . domestica eum custodia Pater includit,
vt tanquam noxium aliquem, vincitum proprium
in oppidum, quod tridui abest, amandet . Sentit hot
perspicax adolescens, & fugam attente meditans non
sine vita & discrimine edito de loco confessim desilit; in-
de ad Collegium nullo pallio, nullo in publicum prode-
unitis ornatu in sequentibus à tergo famulis transfu-
lat: Ita primis prælijs victoria domestica terminatis,
alia grauiora coepit inire certamina, vt, quod est om-
nium difficillimum victoriæ genus, gloriosum etiam
agit de se ipse triumphum . Nec minus strenue forti-
terq. se gessit aliis adolescens ex hac eadem virtutis
schola profectus, qui postquam Patrie in societatem
nostram receptum esse significauit, nollebatq. patrij bo-
nis, quæ sibi hereditario iure veniebant, inconsultis
patribus cedere, verberibus male acceptus ad Colle-

gium

gum brachio semifracto configit. tum accersito tabelione, Provincialis permisit atque etiam iussu nuntiū paternis bonis patriq. ipsi remisit: tanto melior hæres futurus si in sententia permanserit, quanto sunt filij Dei filii hominum meliores. Ad hæc duo sodalitia accedit tertia quædam sodalitas ex opificibus ferme quingentis, qui ad explanationem Christianæ doctrinae festo quoq. die conueniunt: tanta sunt autem auiditate discendi, ut extra urbem euocati complures ad suum quisque opificium; tamen ne qua fiat salutis iatura spem maioris quæstus abiciant. Ex hoc opificiū ceterū quindecim coenobitæ facti sunt; suoq. exemplo ceteris nō mediocriter prosunt. Adolescens dum inimico cædem molitur, cum hoc se forte contulisset, mutata repente sententia pietati se dedit, ac postremo perfectioris studio virtutis in coenobium se se inclusit, ut cum animam suam odisse didicerit, proximorum odia inimicitiiasq. dediscat.

COLLEGIVM NOLANVM & Cyriolanum.

EX ijs qui ad Societatem nostram diuino afflati spiritu vocati sunt, admirabilis fuit nobilis cuiusdam adolescentis vocatio. Qui quamquam voto se nostra Religionis obstrinxerat; prauis tamen familiaritatibus (ut est illa ætas imprudentia ac maxime lubrica) de virtutis curriculo declinavit. Sed quæ Dei est in eos quos ad veram vitam destinat, prouidentia, remanebant adhuc in adolescence quasi quidam pietatis

C 3 tis

vis igniculi, & malefactorum conscientiae animum stimulabant, ut toto serme biennio numquam licent quieta mente persistere. quare in animum induit Rectorem adire, ab eoque vehementer contendere, ut Societate reciperetur. qua tandem impetrata omnis tumultus animi conquieuit. E Societatis Meditationibus idem perceptus est fructus, qui ubique solet. Prouectus etate Parochus earum beneficio eam sibi ipsius cognitionem adeptus est, ut manantibus lacrimis affirmarit se ad eum diem, totum & Sacerdotis, & Christiani hominis munus ignorasse. Obiit in Cyreniano Collegio Hieronymus Sorianus eximia probitate Sacerdos. Hunc ad Societatem nostram exemplum Ioannis Maldonati, quem hoc eodem anno Romae obiisse diximus, excitauit. nam cum in Hispaniis & vita consuetudine, & studiorum similitudine iam inde ab adolescentia coniunctissimi inter se fuissent; conuenierat inter eos, ut qui prior perfectioris vitae genus amplexaretur, is alterum ad sui imitationem traheret. Romae igitur multo post in Societatem Maldonatus admissus veteris passionis memor, a Soriano, quem in Hispaniis reliquerat, per litteras promissa repetit. Is de statu hominis amicissimi certior factus, nihil habuit antiquius, quam ut idem iter, eamdemq. vitam ingredieretur: ut diuino propemodum consilio factum putet ut quem sequi non dubitauit in vita, eundem quoque sequeretur in morte. paucis enim mensibus post Maldonati obitum, quasi amici monitis iterum ad meliore vitam vocatus, tanta occubuit animi alacritate; ut videretur cuius exemplo in terris vulgarem vitam cum reli-

religiosa mutarat, eiusdē in cœlo precibus religiosam
cum cœlesti mutasse.

COLLEGIVM CATAENSE

Ciuitatis Episcopus cum alijs rebus suam in nos
benevolentiam testificatur, tum quod s̄epe no-
stros ad res gerendas adhibet. eius rogatu Clerus vni-
uersus conscientiæ casibus eruditur, quo tempore &
ipse & Vicarius semper intersunt; idemq. mandauit,
vt in Episcopatus sedibus, quæ à nostro tradita sunt, à
Clericis recolantur. Nec vero amicior nobis Episco-
pus, quam cuncta Ciuitas, quæ cum tutum aliquem lo-
cū requireret, ubi plena diplomatibus capsa litteris
que publicis asseruari posset, eam nostris teclis potissi-
mum credidit. Cumq. in nostra fullonica omnis fere lin-
tea vestis incendio conflagrasset, familiares certatum
damnum hoc resarcendum curarunt; paucis q. diebus
tantum eius generis vestium suppeditatum est, quan-
tum ad vsus dome sticos satis esset. Sacerdos dum iter
facit, multas in vrbe quadam Episcopi rogatu confes-
siones exceptit. Erant enim Iubil. xi dies. Venit ad con-
fessionem mulier graui obstricta scelere, sed pudoris
magnitudine victa, cum cetera patefaceret, hoc consul
to præteriit. Pater ex eius verbis occasione sumpta s̄e
pe eam de eo scelere interrogavit, sed ex eius confes-
sione nihil expressit. Imo tanta asseueratione mu-
lier impudens affirmabat à crimine se abesse ut coge-
retur Pater conceptis de more verbis, eam, quæ se ar-
tiore vinculo obligabat, absoluere. Nondum è tem-

€ 4 plo

plo digressa ad patrem regreditur ore tristi ac perturbato. narrat ut è templo pedem efferre nequeat, & nō senserit nodo quodam adstringi fauces, quod commissum à se facinus pernegasset: proinde se & nonissimi mendacij culpam, & id ipsum facinus confiteri. ita & corpus ab angustijs, & animum à scelere vindicavit. Adolescens cum magnā vim pecunia & lusionibus amississet, rebus omnibus desperatis, diabolo sese dedit. affuit diabolus, iussitq. adolescentem ter certo quodā in prædio deditionem illam miseram renouare. facit semel imperata, dæmonemq. familiariter alloquitur: In reditu ecce tibi noua de cælo benignitas: repente tā quam è somno excitus agnoscit erratū. dolet, & apud nostros plena lacrimis confessione tantam maculam eluit. Rogatus postea qui nam è dæmonis potestate in columis euasisset, id causæ fuisse respondit, quod ante quam scelus illud admitteret, corpus domini suscepisset: ideoq. sibi à dæmonie imperatum, ut ter se conferret in prædium, ter sibi se dederet. Nimirum non est passus Deus Christi templum fieri dæmonis domiciliū.

COLLEGIVM ALETINVM.

A Letinæ Ciuitatis in nostros homines obseruantia cum ipsorum in Ciuitatem officijs certasse quodammodo visa est. ciues enim æstiuis temporibus, crebris, i sq. periculosis morbis afflictati tam aude nostrorum operam expetebant, ut si illi non animis tantum sed etiam corporibus mederentur. nostri vicissim tum in ægris audiendis, tum in ijs, quos moribus

NEAPOLITANA. 4^r

bus extingueret confirmādis nullum laboris genus rei
fugerunt. quod ut commodius ab ijs fieret, illustri qua-
dam Dei prouidentia incolumes seruati sunt omnes.
Egenorum præterea necessitati subētum; præsertim
ijs, qui retinentur in vinculis, qui cum aquæ penuria
laborarent, corrogata slipe, exstructa est seruandis
imbris satis ampla cisterna. Impetratū est etiam à
Prorege, ut per multi, quos exiguum & alienum mo-
rabatur in carcere, emitterentur; emissique sunt ad
quinquaginta. Par in aduenas charitas; cū enim Ale-
tiūm duodecim circiter adolescentes Chaldæi ē suis
profecti sedibus appulissent, eorum inopiae, atque ege-
stati (erant enim rebus omnibus spoliati) per pios ho-
mines Societas nostra subuenit. Hi Pontificis Max.
iussu Romam eo consilio proficisciabantur, ut in Maro-
nitarum vel Græcorum Collegium cooptaretur: cum
que per id tempus duo' de nostris Hierosolymam con-
tendissent, ijs cogendis & a parentibus abducendis
suam quoque nauarunt operam. Cum igitur dies ali-
qui nauigassent, essetq. in animo Venetias appellere;
vbi necessaria itineris subsidia ex mandato Pontificis
aceperissent; aduersa tēpestate iactati deferuntur Ale-
tiūm. hic tum nostrorum industria vti dixi, tum ci-
uium liberalitate recreari sunt. paucis post diebus vr-
bem cum Chaldæis Rector obambulans, multam eiꝝ
pecunia proviatico corrogauit. Sublatæ præterea si-
multates & odia sunt. Quidā cum ad cæde inimici per-
ditum hominem conduxisset, nostro tamen Sacerdoti
confessus, ad eum confestim, quocū de nece pactus eraꝝ
contendit; nec modo retraxit a cæde, sed pecuniam,
quam

42 PROVINCIA

quam ei dederat, vltro remisit, modo animum expiatet, quod ille fecit non sine magno animo sensu mortuus. E duobus sodalitijs superiore anno institutis maior captus est fructus, quam ex huiusmodi cœribus postulandum sit. Ab ipsis sodalibus impurissimæ interdum feminæ conquisita ex eleemosynis dote ad honestatem traductæ sunt. Ter singulis hebdomadis Valedicinario ministrant, bis vicatim stipendiis publicis custodijs subsidio sunt. Ad hæc duo sodalitia tertium clericorum accessit, in quo quinque & viginti presbyteri numerantur, quibus æque aliena, ac sua cuique salus cara est. Horum fama Hydrutinus permotus Episcopus vehementer contendit, ut in eorum numero sibi esse liceret. Det Deus incrementa qui tam præclaræ dedit exordia.

BARIENSE COLLEGIVM.

Bariense Collegium nunc primum magna ciuitatis gratulatione constitutum est. Ciuitas est plane nostra: Et præter annuos redditus, quos decreuit, multum etiam argenti in unam Collegij ædificationem contulit. à priuatis vero tum mille aureorum octingentorum summa coacta est, tum domesticum instrumentum suppeditatum. templum denique nostris muneribus satis aptum à Canonicorum Collegio donatum. Habitare sunt primæ conciones Aduentus tempore, magno cum fructu concursuque omnium ordinum. frequens anime Sacramentorum consuetudo in his partibus pene omnibus inaudita, in universam fere ciuitatem inducta est.

est itaque ea est in æde nostra virorum mulierumque
celebritas, ut operarij potius quam messis desidere-
tur. Altamura Vrbs est finitima Bario, fuerunt in ea
nostri pacis concordiaeq. auctores: Nā cum viri Prin-
cipes tum inter se ipsi, tum cum Archipresbytero si-
multates grauissimas exercent, misit ad eos Barien-
sis Archiepiscopus, ciuitate ipsamet deprecante, Colle-
gi nostri Rectorem, qui tempestatem illam mutuis po-
puli odij excitatam, quatriduo, sed non sine magno la-
bore, sedauit: in eaque ciuitate tam eximia reliquie
suæ virtutis documenta, ut statim de extruendo Socie-
tatis Collegio cogitarit, in eamque rem, & tem-
plum vltro deferat iam extructum, & au-
reorum redditus nongentorum. De-

Neapolitana satis. cōsequens
est ut de Siciliensi di-
camns.

PRO: